

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.209/2021/11.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Sebe Mária, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. február 17.
Az ügy tárgya: hamis magánokirat felhasználásának vétsége
Terhelt: ...
Elsőfok: Marcali Járásbíróság, 7.B.60/2020/13/II., ítélet, tárgyalás,
2021. január 13.
Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 2.Bf.45/2021/4., végzés, tanácsülés,
2021. május 13.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.45/2021/4. számú végzését hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 15.240 (tizenötezer-kétszáznegyven) forintot az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Marcali Járásbíróság 2021. január 13-án meghozott 7.B.60/2020/13/II. számú ítéletében a terheltet hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt – mint többszörös visszaesőt – 60 nap elzárásra ítélte.

[2] Az ítélet ellen a terhelt felmentés végett jelentett be fellebbezést.

[3] A fellebbezést elbírálva a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2.Bf.45/2021/4. számú, 2021. május 13-án tanácsülésen meghozott végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[4] **II. 1.** A jogerős ítélet ellen a terhelt – törvényi okának megjelölése nélkül – terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[5] A felülvizsgálati indítvány indokolása szerint a terhelt 2021. március hónap óta fogvatartásban volt, amely idő alatt teljes jobb oldali bénulást okozó agyvérzés következtében kómában volt, s kórházi kezelésben részesült 2021. május végéig. A másodfokú bíróság nyilvános ülésre szóló idézését 2021. március 25-én a házastársa vette át, azonban arról értesíteni – a fogvatartása miatt – nem tudta. Házastársa csak 2021. május 25-én kapott engedélyt a vele való kapcsolattartásra. Ennek következtében a másodfokú bíróság előtt megjelenni nem tudott, védekezési lehetőségétől a Kaposvári Törvényszék megfosztotta.

[6] Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a másodfokú határozatot a Kúria vizsgálja felül és azt helyezze hatályon kívül.

[7] **2.** A Legfőbb Ügyészség a BF.1244/2021/2. számú átiratában a terhelt által bejelentett felülvizsgálati indítványt alaposnak tartotta.

[8] A Legfőbb Ügyészség indokai szerint a másodfokú bíróság a 2021. március 3-án kelt 2.Bf.45/2021/3. számú végzésével a büntetőügy másodfokú elbírálására 2021. május 13. napjára tanácsulást tűzött ki. A tanácsulás kitűzéséről szóló értesítést a terhelt házastársa, vette át 2021. március 25.-én. Az átvevő aláírása rovatban az átvevő aláírása nem szerepel, csupán annyi: „posta”.

[9] A bűnügyi nyilvántartás adataiból megállapítható, hogy a terhelt más ügyben 2021. március 11-től 2021. július 9-ig letartóztatásban volt.

[10] Az iratokat egybevetve a Be. 598. § (2) bekezdésével megállapítható, hogy a másodfokú bírósági tanácsulás megtartásának törvényi akadálya volt, mivel a terhelt annak időpontjáról szabályszerűen nem lett értesítve.

[11] A másodfokú tanács elnöke ugyanis a Be. 598. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatást a terhelt lakóhelyére kézbesítette annak ellenére, hogy a terhelt ekkor már büntetés-végrehajtási intézetben volt, és más ügyben elrendelt letartóztatását töltötte. Ugyanez a megállapítás érvényes a másodfokú bírósági tanácsulás 2021. május 13-i időpontjára is.

[12] A Be. 598. § (5) bekezdése szerint abban az esetben, ha a tanács elnöke hivatalból nem tűzött ki nyilvános ülést vagy tárgyalást, a jogosultnak – így a terheltnek is – a fellebbezés nyilvános ülésen való elbírálására való jogosultságát a törvény szerint meghatározott határidőn belül előterjesztett, erre irányuló indítványa teremti meg.

[13] Szabályszerű értesítés hiányában a terheltnek nem volt tudomása a másodfokú bírósági tanácsulésról, és ezáltal – a Be. 598. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – a büntetőügyben a nyilvános ülés avagy tárgyalás kitűzésére irányuló indítványtételi jogától is elesett.

[14] A törvényi előfeltételek hiányában tartott tanácsulésen való felülbírálat pedig feltétlen eljárási szabályt sért, mert ekkor a másodfokú bíróság eljárása egy tekintet alá esik azzal, mint amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint olyan személy távollétében tartották meg a tárgyalást, vagy nyilvános ülést, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező (BH 2018.40.).

[15] Jelen ügyben tehát a másodfokú bíróság törvénysértően, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértéssel, a terhelt szabályszerű értesítésének hiányában tartotta meg a tanácsulést.

[16] Erre tekintettel a Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 663. § (2) bekezdése alapján a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.45/2021/4. számú ügydöntő végzését helyezze hatályon kívül és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[17] A terhelt kirendelt védője osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját, s csatlakozott a másodfokú határozat hatályon kívül helyezésre irányuló indítványhoz.

[18] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa a következők szerint alapos.

[19] 1. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében megjelölt eljárási szabálysértéssel hozza meg. Ez utóbbi törvényhely d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[20] A Be. 425. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók, ekként feltétlen eljárási szabálysértés az is, ha a bíróság a nyilvános ülést tartja meg a törvény szerint kötelezően résztvevő személy távollétében.

[21] A Be. 428. § (1) bekezdése értelmében a vádlott jelenléte a tárgyaláson csak akkor nem kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint lemondott és a bíróság nem kötelezte a tárgyaláson való jelenlétre.

[22] A Be.-nek a másodfokú eljárás idején hatályos 599. § (5) bekezdése szerint a fellebbezés a szabályszerűen idézett vádlott távollétében akkor is elbírálható, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges.

[23] Ezekén az eseteken kívül a terhelt jelenléte a másodfokú bíróság nyilvános ülésén is kötelező.

[24] A jelen ügyben ezzel szemben az ügyiratok alapján megállapítható, hogy a Kaposvári Törvényszék másodfokon eljáró tanácsának elnöke intézkedett a 2021. május 13-ára kitűzött tanácsülésről történő értesítés a terhelt részére – ismert tartózkodási helyére – történő megküldéséről. Azt a terhelt házastársa vette át 2021. március 25.-én.

[25] A bünyügyi nyilvántartás adatai szerint a nagyobb kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt a terhelt ellen a Budapesti XIX. Kerületi Rendőrkapitányságon 208/2021. bü. számon indult büntetőügyben, a terhelt letartóztatását rendelte el a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2021. március 11.-én meghozott 45.Bny.957/2021/4. számú végzésével, amelyet 2021. április 9-én 45.Bny.1249/2021/5. számon meghozott végzésével 2021. július 11-ig meghosszabbított. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2021. július 9-én meghozott 15.Bny.2575/2021/4. számú végzésével a terhelt bünyügyi felügyeletét rendelte el. Ebből következően a terhelt mind a másodfokú bíróság értesítésének kézbesítésekor, mind a tanácsülés megtartásakor letartóztatásban volt.

[26] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság a fogva lévő terheltet nem a büntetés-végrehajtási intézeten keresztül értesítette a tanácsülés kitűzéséről, értesítése nem szabályszerű (BH 2014.207.). A terhelt – az indítványban hivatkozott egészségügyi állapotától függetlenül – a másodfokú tanácsülésről értesítést nem kapott, így eljárási jogait sem gyakorolhatta.

[27] A fellebbezés tanácsülésen való elbírálásának feltételeit – a Be. 598. § (1) bekezdésében írt esetkörön kívül – az említett törvényhely (2) bekezdése szabályozza. Ugyanezen törvényhely (5) bekezdése rögzíti, hogy a tanácsülés kitűzésének esetén az ügyészség, a terhelt, a védő vagy a fellebbező az észrevételeinek megtételére nyitva álló határidőn belül a fellebbezés elbírálására nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését indítványozhatja. Az észrevételek megtételére a Be. 598. § (4) bekezdése az arra való felhívás kézbesítésétől számított nyolc napos határidőt biztosít.

[28] Ezt a határidőt módosította a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdése. Az itt írtak szerint az indítvány megtételére nyitva álló határidő tizenöt nap. E határidőt a tanácsülés kitűzéséről való tudomásszerzéstől kell számítani. A tudomásszerzés időpontja általában a tájékoztatás kézbesítésével igazolható.

[29] A Be. 599. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani. Az ügy másodfokon történő elbírálásának fő formája a nyilvános ülés, ahhoz képest a törvény kivételként határozza meg a tanácsülésen elintézhetséget és a tárgyalás tartási kötelezettség esetköreit; ezeket kivéve a fellebbezést a másodfokú bíróságnak nyilvános ülésen kell elbírálnia. A jogosult arra irányuló, határidőben előterjesztett kérelme az ügy tanácsülésen való elbírálását kizárja.

[30] Jelen esetben másodfokú bíróság a terheltet az értesítés elmulasztása kizárta annak lehetőségéből, hogy olyan eljárásjogi formát indítványozhasson, amelyen a személyes jelenlétének lehetősége biztosított. A nyilvános ülés tartására vonatkozó kérelem a fellebbezés nyilvános ülésen való elbírálásához – de kizárólag ehhez – alanyi jogosultságot teremt.

[31] A Be. 427. § (3) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az ülés a terhelt, az ügyész és – ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező – a védő nélkül nem tartható meg.

[32] A tanácsülés megtarthatóságának feltételei konjunktívak (együtt érvényesülők), egyenértékűek és önmagukban is feltétlenek.

[33] A másodfokú bíróság a Be. 598. § (2), (4) és (5) bekezdése alapján tanácsülésen intézheti el az ügyet, ha

- az elsőfokú ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést; vagy ha
- a vádlott terhére jelentettek be fellebbezést, s az kizárólag a Be. 583.§ (3) bekezdés a), vagy c) pontján alapszik;
- a tényállás megalapozott;
- a tanács elnöke értesíti a vádlottat, a védőt, az ügyészt és a fellebbezőt az ügyben eljáró tanács összetételéről, a tanácsülés időpontjáról és tájékoztatja, hogy a bejelentett fellebbezésre, indítványra és nyilatkozatra nyolc napon belül észrevételt tehet, illetve kérheti nyilvános ülés, vagy ha annak feltételei fennállnak, tárgyalás kitűzését;
- a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését senki sem kérte.

[34] A törvényi előfeltételek hiányában tartott tanácsülésen való felülbírálat feltétlen eljárási szabályt sért, mert ekkor a másodfokú bíróság eljárása egy tekintet alá esik azzal, mint amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint olyan személy távollétében tartottak tárgyalást vagy nyilvános ülést [Be. 599. § (1) és (5) bekezdés], akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.

[35] Erre jutott az ítélkezési gyakorlat akkor is, amikor nyilvános ülés vagy tárgyalás tartása iránti kérelmet terjesztett elő az arra jogosult, de a bíróság annak – bármilyen okból – nem tett eleget (BH 2016.274., BH 2014.333., Bfv.II.207/2014/5., Bfv.II.1337/2016/6.).

[36] Jelen ügyben az elsőfokú ítélet ellen felmentés érdekében fellebbezést bejelentő terheltnek a tanácsülés kitűzéséről és a nyilvános ülés/tárgyalás tartására irányuló kérelem lehetőségéről szóló értesítésének elmulasztása a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen eljárási szabálysértést eredményezett, ezáltal a másodfokú bíróság a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést valósított meg, aminek mérlegelést

nem tűrő jogkövetkezménye az eljárási szabálysértéssel érintett határozat hatályon kívül helyezése.

[37] 2. Ekként a Kúria a törvényszék másodfokú határozatát a Be. 663. § (2) bekezdése alapján, az említett törvényhely (4) bekezdés a) pontjának első fordulatára is tekintettel hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[38] A megismételt eljárásban Be. 598. § (4) és (5) bekezdései szerint a terheltet szabályszerűen értesíteni kell a tanácsülés kitűzéséről, a tanács összetételéről, a tanácsülés időpontjáról, valamint az ügyészi nyilatkozatra tehető észrevétel lehetőségéről, és a terheltet tájékoztatni kell arról is, hogy az ügyészi nyilatkozatra tehető észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzését indítványozhatja [Be. 663. § (3) bekezdés].

[39] A felülvizsgálati eljárásban – a védő észrevételének megtételével kapcsolatos felkészüléssel – felmerült bűnügyi költséget az állam viseli [Be. 664. § (1) bekezdés 2. mondat, 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 7. § (6) bekezdés].

[40] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata kizárja.

Budapest, 2022. február 17.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.1.209/2021/11. számú végzése 2022. február 17. napján végleges.

Budapest, 2022. február 17.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke